

स्वभावमिह् योषितः Brīg. P. 6, 18, 39. पितुर्नियोगम् R. Gorā. 2, 18, 49. सहुद्धिम् 51. पैतामहीमाजाम् 5, 44, 17. वाक्यम् 6, 93, 14, 7, 59, 22. Brīg. P. 3, 14, 45. 4, 4, 19. 25, 56. 5, 4, 14. धर्मम् MBh. 3, 11636. 5, 990 (eig. 995). R. Gorā. 2, 18, 28. 30, 30. 5, 7, 4. M. 6, 93. MBh. 3, 14688. हिङ्गाप्रायानुपतानुवृत्थर्म Brīg. P. 4, 20, 15 (= परंपराप्राप्त Comm.). वर्थधर्मो परित्यज्य यः कामनुवर्तते R. 2, 53, 13 (15 Gorā.). पुरुषाणा च गार्हस्थ्यमनुवर्तताम् Māk. P. 29, 1. ब्रतम् Cāk. zu Brīg. Ār. UP. S. 321. वैक्षव्यम् Spr. 4626. शोकम् R. 4, 6, 13. क्रोधम् 6, 101, 16 (act.). गोत्रं यज्ञानुवर्तते sich angelegten sein lassen Hāriv. 2831. लोकशम् ebend. अनुवृत्स्वप्ना भगीरथगृहे प्रसादः so v. a. an den Tag gelegt UTTARĀR. 124, 3 (167, 10). बलं धर्मो उनुवर्तते richtet sich nach, hängt ab von MBh. 12, 4841. कृतः पुरुषकारस्तु देवमनुवर्तते 13, 316. स्वार्थस्तम् (कालम् अनुवर्तते Spr. 3925. — 2) gerathen in, theilhaftig werden: सद्यो भयं नानुवर्तति सत्तः Spr. 5117. — 3) nach und nach besetzen, — erfüllen: तत्पुत्रपौत्रनस्तामनुवृत्तं तद्वर्मम् Brīg. P. 4, 1, 9. — 4) intrans. a) erfolgen, hinterher sich einstellen, — erscheinen Brīg. P. 4, 15, 36. 7, 2, 47. स्पृहा मे जायते इत्यर्थं तुष्टिशाय्यनुवर्तते R. 3, 49, 8. अनुवृत्तं Brīg. P. 4, 18, 6. निशायामनुवृत्तायाम् 3, 11, 28. — b) fortdauern Brīg. P. 3, 11, 23. Schol. zu KAP. 1, 19. SARVADARÇANAS. 115, 22. Geitung haben: अनिर्विदो क्वि सततं सर्वार्थेनुवर्तते Spr. 3475. fortgelten so v. a. aus dem Vorhergehenden zu ergänzen sein Comm. zu Nājas. 2, 1, 58. — c) sich benehmen gegen (loc.): तथा न मंजा कन्याया पुत्रपौत्रान्वर्ततं Māk. P. 77, 25. abwechselnd mit acc. und loc.: कथं स भगवान्नामो भावृत्वा स्वयमात्मनः। तस्मिन्वा ते इन्वर्तततः (der Comm. fasst अनु as adv. hinterdrein) प्रजाः पौत्राश्च इश्वरे || Brīg. P. 9, 11, 24. — d) heimkehren R. Gorā. 2, 35, 40 wohl nur fehlerhaft für निर्वर्त्. — e) अनुवृत्तं = वृत्तं rund, voll: °मनोज्ञाङ्गः PANĀR. 3, 3, 14. — Vgl. अनुवर्तनं fig., अनुवर्तिन्, अनुवृत्ति, कात्तानुवृत्तं. — caus. 1) fortrollen —, weiterrollen lassen: एवं प्रवर्तितं चक्रं नानुवर्तयतीकृष्णः Brīg. 3, 16. — 2) med. (sich) schlicht hinstreichen: केशान् TBA. 1, 5, 5, 1. — 3) versetzen lassen AV. 11, 10, 18. — 4) nachfolgen lassen, anreihen an (loc.) Cāk. Br. 10, 2. Cā. 3, 16, 12. Āc. Cā. 5, 3, 11. — 5) aus dem Vorhergehenden ergänzen Schol. zu P. 1, 3, 63. 7, 1, 36. 8, 3, 12. — 6) hineinlegen, hineinthalen in (loc.): स्थिरये अनुवर्तितांशः Brīg. P. 3, 31, 16. — 7) anwenden: स चतुर्णामुपायानां तृतीयमनुवर्तयन् R. 4, 54, 6. — 8) Jmd (acc.) anhalten zu (loc.): लोकं धर्मं Brīg. P. 4, 16, 4. — 9) vorsagen, vorschreiben: सावित्रीम् Pār. Gāb. 2, 3. besprechen Verz. d. Oxf. H. 260, b, 29. beantworten: पश्यदर्ता इनुपुज्जित तत्तेवानुवर्तयेत् MBh. 4, 105. — 10) Etwas geschehen lassen R. 5, 46, 16. Etwas gutheissen, beipflichten: वनवासकृता बुद्धिर्म धर्मानुवर्तताम् R. 2, 21, 49. — 11) auf Jmdes Gedanken eingehen, Jmd zu Willen sein: अनुजानुवर्तित (= सेवित Comm.) Brīg. P. 4, 10, 3. — 12) es Jmd (acc.) nachthun Cāk. zu Brīg. Ār. UP. S. 104.

— समनु नachgehen, folgen, sich richten nach Spr. 4363. Brīg. P. 3, 11, 21. राजवृत्तं किल लोकः कृत्स्नः समनुवर्तते R. Gorā. 2, 118, 9. सत्यम् R. SCHL. 2, 14, 8. प्रयोजनवर्तीं प्रीतिं लोकः समनुवर्तते 6, 82, 45. भूमिर्यः u. s. w. कालं समनुवर्तते MBh. 3, 11231. 11238 (act.). folgen so v. a. gehorchen R. 5, 64, 17. folgen so v. a. die Folge von Etwas sein Brīg. P. 5, 6, 17. — caus. Etwas geschehen lassen R. 5, 46, 17.

— अप aus der Lage kommen, sich verdrehen: ग्रीवा Spr. 4, 255, 19.

VI. Theil.

vom Wege abkommen: युग्मम् M. 8, 298. sich seitwärts wenden: संनिवृत्यापवृत्य (अपसृत्य ed. Bomb.) च MBh. 7, 1164. sich entfernen, sich fortbegeben 1, 1784. रक्षांसि 13, 4384. Rāgh. 6, 58, 7, 30. sich zur Seite begieben (?) R. ed. Bomb. 2, 53, 4. अपवृत्तं abgerutscht: संव्यापवृत्तं जटामण्डलम् Hāriv. 3046. 4440. R. 6, 93, 12. सायकं so v. a. abgeschossen 4, 54, 19. umgekippt: पटा शक्टः Brīg. P. 2, 7, 27. abhanden gekommen: पितैपैतामहं राज्यम् MBh. 7, 3077. Ofters fehlerhaft für अपवृत्तं (s. u. वर्त् mit अप) absolviert, z. B. पूर्णे विद्वां इनपवृत्ते Cāk. Cā. 13, 4, 1. अपवृत्ते कर्मणि Gorā. 1, 9, 17. Kāt. Cā. 1, 3, 28. Āc. Cā. 6, 13, 17. fehlerhaft für उपवृत्त MBh. 5, 7164 nach der Lesart der ed. Bomb. MALLIN. zu KIR. 12, 50. Vgl. अपवर्तं fig. — caus. 1) abwenden: अपं तं वर्तया पथः RV. 2, 23, 7. तिर्यगपवर्तितदृष्टि MĀLATIM. 24, 15. — 2) dividiren: कुर्दिनानि दादशभिरपवर्तितानि Comm. zu GANITĀDHJ. GRAHĀNAJĀNĀDHJ. 9. LILĀT. 4. 8, 15. auf einen kleinen Maassstab reduciren: इष्टापवर्तिता पृथ्वी GOLĀDHJ. 8, 12.

— व्यप sich abwenden: चेतः कथं कथमपि व्यपवर्तते मे MĀLATIM. 11, 15. abstehen von (abl.) UTTARĀR. 94, 5 (122, 11).

— समय caus. wegtreiben: उषा अप् स्वसुस्तम्: सं वर्तयति वर्तनिम् RV. 10, 172, 4.

— अपि caus. hineinschleudern in (acc.): कृतम् RV. 4, 121, 13.

— अभि 1) sich begeben —, kommen nach, zu (acc.): सङ्क्षमसनिं वाजमभिर्वर्तस्व इष्ट आc. Gāb. 2, 6, 5. संवत्सरः सर्वाणि भूतान्यभिर्वर्तते Cāt. Br. 8, 4, 2, 15. मथुराम् Hāriv. 6442. वर्तम् R. Gorā. 2, 43, 4. 73, 12, 7, 21, 9. जाङ्गवीमभिवृत्याः (सर्वाणाः) sich ergießend in R. SCHL. 4, 26, 10. hinzutreten zu 2, 91, 37 (100, 36 Gorā.). sich Jmd nähern, an Jmd herantreten: भारीपाम् MBh. 1, 4486. चन्द्रमाः — रोहिणीं नाम्यवर्तते Hāriv. 12796. 2705. 4978 (act.). ये चैनमभिर्वर्तते याचिताऽ इतस्ततः: R. 4, 31, 7. 3, 31, 31, 52, 15. 4, 62, 13. 6, 99, 48. ओस्त्रीं मत्संभवा सौम्यं धनीघीभिर्वर्त्यते Hāriv. 4482. losgehen auf Jmd (in feindlicher Absicht), überfallen, angreifen: दस्यून् RV. 5, 31, 5. MBh. 1, 4414. 3, 11518. 11722. 11963. 8, 7243. 6, 4, 2362 (act.). 2666. 9, 787 (act.). Hāriv. 11043 (S. 791). R. 6, 2, 48, 19, 19. intrans. sich herbewegen, herbeikommen: इत एव Māk. 98, 21. Cāk. 8, 23. 80, 3. MĀLATIM. 11, 7. PRAB. 13, 9, 20, 2. शारात् Rāgh. 2, 10. sich hinbewegen: पतो पतो पष्टुरपो इभिर्वर्तते Cāk. 23, v. l. वक्रेणा von einem Planeten Brīg. P. 5, 22, 14. in feindlicher Absicht herankommen: संपापेवाभिमुखा अभ्यवर्तते R. 7, 27, 24. लो योद्धुमभिर्वर्तते 6, 4, 23. युद्धार्थम् 7, 27, 7. युद्धाय 73, 41. संयामे 28, 7: स्प्रष्टं (पस्य ed. Calc.) राजासूक्ष्माणां — समे नाम्यवर्तते वेलामिव महार्पावः MBh. 4, 578. sich hinwenden: तेषाम् मुखानि चाम्यवर्तते येन याता तिलोत्तमा 1, 7707. दीर्घारेणानि दिनिणां दिशमभिर्वर्तते sich hinstrecken, sich hinzteilen nach UTTARĀR. 32, 18 (43, 2). über Jmd kommen so v. a. sich Jmds bemächtigen: शङ्खा माम्यवर्तते R. 5, 56, 143. — 2) überwinden: येन्द्रिणा अभिवृत्ते RV. 10, 174, 1, 2. — 3) aufziehen (von Wolken) R. 2, 91, 25 (अभ्यवर्षत ed. Bomb.) = 100, 22 Gorā. sich erheben, beginnen: इथिनो इथिभिश संप्रवृत्ते इभ्यवर्तते MBh. 4, 1050. andbrechen (von der Nacht) R. 2, 48, 26. 62, 19. 85, 14 (92, 23 Gorā.). R. Gorā. 2, 10, 6. संद्या 1, 29, 22. 2, 95, 28. sich erheben (von einem Geräusch u. s. w.): स्तुतिशब्दे इभ्यवर्तते इभ्यवर्तते ed. Bomb.) R. SCHL. 2, 65, 3. साधु साधिति शब्द्य इ-